

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA**Karar Sayısı: 3862**

13 Ocak 2021 tarihinde İslamabad’da imzalanan ekli “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Maarif Vakfının Statüsü ve Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Zaptı”nın onaylanmasına, 244 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince karar verilmiştir.

21 Nisan 2021

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
PAKİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA TÜRKİYE MAARİF VAKFI'NIN STATÜSÜ VE
FAALİYETLERİNE İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTI

Türkiye Cumhuriyeti, Türkiye Maarif Vakfı (bundan böyle "TMV" olarak anılacak olan Türkiye'nin bir devlet kuruluşu) ve Pakistan İslam Cumhuriyeti, Federal Eğitim ve Mesleki Eğitim Bakanlığı tek başlarına 'Taraf' ve topluca 'Taraflar' olarak anılmak üzere;

Eğitimden sorumlu kurumları arasındaki ilişkileri geliştirme isteklerini ifade ederek;

17 Eylül 2013 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitimde İşbirliğinin Güçlendirilmesine İlişkin Mutabakat Zaptı"nda ifade edilen Tarafların işbirliği yapma niyeti göz önünde bulundurularak;

Türkiye Cumhuriyeti mevzuatı ve Pakistan İslam Cumhuriyeti'nin kanun, kural ve yönetmelikleri ile Yüksek Mahkeme yargılama ve kararları göz önünde bulundurularak;

Türkiye Maarif Vakfı'nın hukuki statüsünü ve faaliyetlerinin kapsamını Tarafların ulusal mevzuatına uygun olarak belirlemek ve her iki Taraf arasında eğitim alanında işbirliğini geliştirmek amacıyla;

Aşağıdaki maddeler üzerinde mutabık kalmışlardır:

Madde I

(Faaliyetler)

Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti, Türkiye Maarif Vakfı'nın tüzel kişiliğini Pakistan'da bir Türk devlet kurumu olarak tanır. Türkiye Maarif Vakfı'nın, Pakistan İslam Cumhuriyeti'nin yürürlükteki yasalarına, kurallarına, yönetmeliklerine, standartlarına uygun olarak aşağıdaki belirtilen maddeleri kapsayacak ancak bunlarla sınırlı kalmayacak şekilde, eğitim faaliyetlerinin yanı sıra diğer yasal işlemleri yürütmek için gerekli izinleri almasında kolaylık sağlar:

- i. Kurma ve kiralama yoluyla, okul öncesi anaokulları ve kreşler, ilköğretim okulları, ortaöğretim okulları, yüksek ortaöğretim okulları ve meslek kurumları gibi ücretli eğitim kurumlarını açmak ve işletmek;
- ii. Ortaöğretim ve lise öğrencilerinin, öğretmenlerinin, personelin barınma ihtiyaçlarını karşılamak üzere yurtlar gibi özel tesisler kurmak ve okul dışı eğitim kursları açmak ve işletmek;
- iii. Eğitim için eğitim merkezleri ve kültür merkezleri gibi tesisleri sağlamak;
- iv. Kütüphaneler, laboratuvarlar, sanat ve spor tesisleri, e-öğrenme sistemlerini, tüm modern bilgi sistemi araçlarını da içerecek şekilde akademik sistemin ayrılmaz bir parçası olarak kurmak;

v. Eğitim programlarını ve içeriklerini geliştirmek, üretmek ve yayınlamak, yurt, pansiyon gibi tesislerin kurmak, öğrenci ve öğretmenlere barınma imkanları sağlamak;

vi. Ahlaki, entelektüel, manevi, dini ve ortak kültürel miras ve değerlerin tanıtımına yönelik faaliyetlerde bulunmak;

vii. Okul öncesi eğitimdən üniversiteye kadar farklı kademelerde öğrencilere burs, bilgisayar, kitap, giysi, bilgisayar donanımı ve yazılım gibi eğitime maddi destek sağlamak;

viii. Eğitim yöntemleri, ilkeleri, içeriği ve müfredatı ve müttefik çalışmaları ve benzerlerine yönelik bilimsel araştırma ve geliştirme çalışmalarını yürütmek ve teşvik etmek;

ix. Pakistan Hükümeti tarafından onaylanmadıkça yerel kuruluşlardan veya yabancı bağışçılardan kaynak toplamamak;

x. Periyodik ve periyodik olmayan yayınlar gerçekleştirmek;

xi. Hedefleri ile bağlantılı sempozyum, konferans ve çalıştay gibi bilimsel toplantılar düzenlemek;

xii. Eğitim alanında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlara mali destek vermek ve gereken zamanlarda ve yerlerde onlarla işbirliği yapmak.

xiii. TMV, Pakistan Hükümeti tarafından halihazırda ülkede yeknesaklık sağlamak amacıyla geliştirilen Tek Ulusal Müfredat (SNC), bünyesinde faaliyet gösteren Pakistan'daki tüm eğitim kurumlarının teşvik edilmesini sağlamak.

Madde II

(Yetkiler, imtiyazlar, muafiyetler ve avantajlar, vs.)

TMV aşağıda sıralandığı şekilde hak ve imtiyazları için ilgili kuruluşlara başvuruda bulunur:

- a. Pakistan'da benzer faaliyetlerde bulunan kayıtlı kurum ve kuruluşlarla ortaklık dahil olmak üzere; Pakistan yasalarına uygun olarak her türlü işbirliği gerçekleştirilir;
- b. Özel olarak yetkilendirilmedikçe, belirtilen amaçlara yönelik olarak nakdi ve / veya aynı Türk desteklerini toplanır / kabul edilir ve beyan edilir;
- c. Kuruluştan elde edilen herhangi bir gelir, Pakistan'da amaçlanan akademik hedeflerin tanıtımı için kullanılır;
- d. Ortak amaçlara sahip kuruluşlar ile akademik ortaklıklar kurmak;
- e. TMV, Pakistan hükümetinin (eğitim) politikaları uyarınca, ilgili faaliyetleri için makul miktarda ürün / mal / malzeme ithal edebilir;
- f. Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti'nin gerekli iznine tabi olmak kaydıyla taşınmaz varlıklar üzerinde yasal haklar elde edilir;

- g. Taşınır ve taşınmaz varlıklarını devretmek veya kiraya vermek / veya taraflar arasında belirtilen ve kararlaştırılanlar dışındaki amaçlarla kullanılmasına izin verir;
- h. Bakanlık, TMV personeli için vize, ikamet ve çalışma izni ve TMV tarafından getirilecek malların belgelendirilmesi konularını, gerekli durumlarda ilgili Daire /Bakanlıklar / Kurumlar-Kuruluşlar ile koordine eder.
- i. TMV'ye bağlı tüm yabancı personelin veya çalışanın, hizmet süresince, herhangi bir kusuru veya ihmali mahalli ülke kanunlarına tabi olur;
- j. TMV, Pakistan İslam Cumhuriyeti'ndeki mevcut yasal düzenlemelere uygun biçimde binalarında kendi bayrağının yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti bayraklarını kullanma yetkisine sahiptir;
- k. TMV, Pakistan Merkez Bankası sınırlamalarına tabi olarak faaliyetleri için gereken her türlü yabancı para birimini bulundurabilir ve her türlü para biriminde banka hesabı açabilir;
- l. TMV'nin faaliyetlerinin sona ermesi durumunda, Pakistan yasaları geçerli olur;
- m. Kendi bölgesi içinde ve dışında seyahat özgürlüğü bölgesel yönetim mevzuatlarına tabidir;
- n. Pakistan'da istihdam edilen TMV'nin yabancı personeline garanti edilen koruma ve tüm hakların verilir;
- o. TMV adına işleri yönetecek ve personeli denetleyecek ve Federal ve İl/Eyalet Hükümetleri ve yerel / belediye yetkilileri ile irtibat kuracak uygun temsilcilerin ve diğer üst düzey yönetim kadrolarının istihdamı ve atanması yapılır;
- p. Pakistan'ın mevcut kuralları / düzenlemeleri gereği yabancı statüsündeki her kişinin Pakistan'a girmeden Pakistan yasal düzenlemelerinin öngördüğü uygun vizeyi almış olduğundan emin olunacaktır;
- q. 20,000 (Yirmi Bin) Rs (Rupi) üzerindeki ödemeler Pakistan'da banka kanalları aracılığı ile yapılacak; ayrıca, mali denetim durumunda göstermek için 20.000 Rs altındaki ödemelerin tüm ayrıntılı belgeleri saklanacaktır;
- r. Projeye ilgili faaliyetler ve ilerleme bilgileri, yurt dışından alınan fonlar ve bunların Pakistan'daki harcamalarını kapsayan yıllık raporlar paylaşılacaktır;
- s. Pakistan'daki çalışmaların Pakistan Hükümeti'nin Anayasasına, kanunlarına, kurallarına, düzenlemelerine ve politikalarına ve ayrıca eyalet kanunlarına uygun olarak yapılmasını sağlamak;
- t. Gümrük vergilerinden muafiyete sadece Pakistan Hükümeti, Ekonomik İşler Bölümü tarafından imzalanan Yardımda Hibe anlaşması ile izin verilecektir;

Türk Tarafı, talep üzerine, mevzuatı çerçevesinde Pakistan'ın Türkiye'deki muadili devlet kurumuna benzer haklar, kolaylıklar ve yardımlar tanıyacaktır.

Madde III

Uygulayıcı Makamlar

İşbu Mutabakat Zaptı'nın uygulanmasından sorumlu kurumlar aşağıdaki gibidir:

- a) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına: Türkiye Maarif Vakfı.
- b) Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti adına: Federal Eğitim ve Mesleki Eğitim Bakanlığı.

Madde IV

TMV amaçlarını ve hedeflerini gerçekleştirmek için Pakistan İslam Cumhuriyeti'nin kanunlarını uygulayıcı kurumları ve yetkilileri ile işbirliği yapacak ve bu Mutabakat Zaptının kapsamında tanınan hakların kötüye kullanılmasından kaçınır.

Madde V

TMV'nin faaliyetleri ve personelinin kendi topraklarındaki işlemleri nedeniyle Pakistan İslam Cumhuriyeti'nin uluslararası alanda sorumluluğu bulunmaz.

Madde VI

Bu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanması veya uygulanması ile ilgili herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında karşılıklı anlayış, müzakere ve istişarelerle dostane ve barışçıl bir şekilde çözülür.

Madde VII

1. İşbu Mutabakat Zaptı Tarafların ilgili belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli olan iç yasal prosedürlerin tamamlandığını diplomatik kanallar aracılığıyla birbirlerine ilettikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girer.
2. İşbu Mutabakat Zaptı feshedilmedikçe geçerliliğini korur.
3. Taraflardan herhangi biri, işbu Mutabakat Zaptı'nı dilediği vakitte üç (3) ay öncesinden feshetme niyetini diğer tarafa bildirme şartıyla feshedebilir.
4. Tarafların karşılıklı rızası ile işbu Mutabakat Zaptı'nda herhangi bir ekleme ve değişiklik yapılabilir. Bu tür ekleme ve değişiklikler, bu Mutabakat Zaptı'nın ayrılmaz bir parçasını teşkil edecek ayrı bir protokol şeklinde

yapılır ve Mutabakat Zaptı'nın bu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen hükümler uyarınca yürürlüğe girer.

5. Türkiye Maarif Vakfı, Pakistan İslam Cumhuriyeti'ndeki akademik faaliyetlerini sonlandırma kararını Federal Eğitim ve Mesleki Eğitim Bakanlığı'na en az altı (6) ay öncesinde bildirir. İşbu Mutabakat Zaptı'nın feshi, bu Mutabakat Zaptı kapsamında halihazırda devam etmekte olan veya yürütülen faaliyetleri ve projeleri etkilemez.
6. İşbu Mutabakat Zaptının yürürlüğe girmesi veya feshi veya bu Mutabakat Zaptının hükümleri, değişiklikleri veya ekleri, Türkiye Maarif Vakfı ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti arasında 16 Kasım 2016'da imzalanan Mutabakat Muhtırasına istinaden INGO (Uluslararası Sivil Toplum Örgütü) olarak tanınan mevcut yasal statüyü ve Pakistan Yüksek Mahkemesinin 13 Aralık 2018 tarihli kararına göre PakTurk Okullarını devralan Türk Maarif Vakfı'nın mevcut eğitim faaliyetlerini olumsuz etkileyecek şekilde yorumlanamaz.
7. Türkiye Maarif Vakfı ve Federal Eğitim ve Mesleki Eğitim Bakanlığı yetkili temsilcileri tarafından yukarıdaki hususlar muvacehesinde 13 Ocak 2021 tarihinde İslamabad'da, Türkçe ve İngilizce dillerinde, iki (2) asıl nüsha şeklinde imzalanmıştır. Tüm nüshalar eşit derecede geçerliliğe sahiptir. Herhangi bir yorum farklılığı olması halinde, İngilizce metin esas alınır.

**Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına**

**Pakistan İslam Cumhuriyeti
Hükümeti adına**

**Mevlüt Çavuşoğlu
Dışişleri Bakanı**

**Shafqat Mehmood
Federal Eğitim Bakanı**

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC
OF TURKEY AND THE GOVERNMENT OF THE ISLAMIC
REPUBLIC OF PAKISTAN ON THE STATUS AND
OPERATIONS OF
THE TURKISH MAARIF FOUNDATION**

The Islamic Republic of Pakistan, Ministry of Federal Education and Professional Training and Republic of Turkey, Turkish Maarif Foundation (hereinafter "TMF" a governmental organization of Turkey) individually referred to as 'Party' and collectively as 'Parties';

Expressing their willingness to develop the connections between their institutions responsible for education;

Considering the intention to cooperate with the parties expressed in "Memorandum of Understanding between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Islamic Republic of Pakistan on Strengthening Cooperation in the Field of Education" signed in Ankara on 17 September 2013;

Considering the laws, rules and regulations and Supreme Court Judgements and Decisions of the Islamic Republic of Pakistan and the legislation of the Republic of Turkey;

For the purpose of determining the legal status of the Turkish Maarif Foundation and the scope of its activities in accordance with the national legislation of the Parties in order to enhance cooperation between both Parties in the field of education;

Hereby agreed as follows:

Article-I
(Activities)

The Government of the Islamic Republic of Pakistan shall recognize the legal personality of the Turkish Maarif Foundation as a Turkish governmental institution in Pakistan. It shall provide convenience for the Turkish Maarif Foundation to obtain necessary permits to carry out its educational activities as well as other legal proceedings -in conformity with the prevailing laws, rules, regulations, standards of the Islamic Republic of Pakistan - including but not limited to:

- i. opening and operating paid educational institutions, such as pre-schools, primary schools, secondary schools, higher secondary schools and vocational institutions through establishing and renting;
- ii. opening and operating out-of-school educational courses Founding private facilities such as dormitories to meet the accommodation needs of the teachers, staff and students of secondary and higher secondary schools;

- iii. providing facilities such as study centers and cultural centers for education;
- iv. establishing libraries, laboratories, arts and sports facilities, e-learning systems as an integral part of the academic system including all modern tools of information system;
- v. developing, producing and publishing educational programs and contents, establishing facilities such as dormitories, lodgement and to provide roof and shelter to the students and teachers;
- vi. carrying out activities for promotion of moral, intellectual, spiritual, religious and common cultural heritages and values;
- vii. providing scholarships to students throughout the educational phases from pre-school to university level, material support for education such as notebooks, books, clothes, computer hardware and software etc;
- viii. carry out and encourage scientific research and development studies directed towards educational methods, principles, content and curriculum and allied studies etc;
- ix. Not to raise funds locally or receive from foreign donors unless approved by the Government of Pakistan;
- x. carrying out periodical and non-periodical publications;
- xi. organizing scientific meetings such as symposium, conferences and workshops linked with its objectives;
- xii. financial support to the institutions and organizations active in the educational field and establishing cooperation with them when and where required;
- xiii. The TMF will ensure that all educational institutions working under its umbrella in Pakistan will promote Single National Curriculum (SNC) currently developed by Government of Pakistan to bring uniformity in all over the country.

Article-II

(Authorities, privileges, exemptions and advantages etc.)

The TMF will apply to the concerned organizations for the rights and privileges as follows:

- a. performing any kind of cooperation in accordance with Pakistani Laws, including partnership with registered institutions and organizations engaged in similar activities within Pakistan;
- b. raising / accepting Turkish supports in cash and / or in kind and declaration thereof for the stated objectives unless specifically authorized;
- c. any income generated through the establishment shall be utilized within Pakistan for promotion of intended academic objectives;

- d. establishing academic partnerships registered entities of common objectives;
- e. the TMF may import reasonable quantity of products / goods / materials for its related activities as per policy of the Government of Pakistan;
- f. acquisition of legal rights over the immovable assets subject to necessary permission of the Government of Islamic Republic of Pakistan;
- g. transfer or rent / lease out its moveable and immoveable assets or allow their use for purposes other than those specified and agreed upon between the Parties;
- h. visa, residence and work permit for the staff of the TMF and documentation issues of the goods to be brought by the TMF, the Ministry will coordinate, where required, with relevant Divisions / Ministries / Organizations / Agencies;
- i. for the whole of Foreign Staff/Employees attached with the TMF, during the tenure of their services, any act of omission or commission would be subject to law of the land;
- j. the TMF is authorized to use its flag, as well as those of the Republic of Turkey and Islamic Republic of Pakistan on its buildings according to the existing laws and rules in Islamic Republic of Pakistan;
- k. the TMF may possess any kind of foreign currency needed for activities and open bank accounts in any kind of currency subject to limitations of State Bank of Pakistan;
- l. in case of the winding-up the business of TMF, the state Pakistani law would apply;
- m. the freedom of travel within and beyond its territory subject to zoning regulations;
- n. protection and all of rights as guaranteed to the Foreigners-staff of the TMF employed in Pakistan;
- o. appoint and employ a representative and other senior management personnel as appropriate, who will manage the work and supervise the staff on behalf of the TMF and liaise with the Federal and Provincial Governments and local / municipal authorities;
- p. ensure that every expatriate has obtained an appropriate visa prior to entry into Pakistan as required under the existing rules / regulations of Pakistan;
- q. make payment above Rs.20,000/- (Twenty Thousand) in Pakistan through banking channels. Also retain complete details of payments, below Rs.20,000/- for audit purpose;
- r. share yearly reports, covering its activities and progress on the project, funds received from abroad and their expenditure in Pakistan;
- s. ensure that its entire work in Pakistan is undertaken in accordance with the Constitution, laws, rules, regulations and policies of Government of Pakistan, as well provincial legislations;

- t. exemption of custom duties will be allowed only Grant in Aid agreement signed by Economic Affairs Division, Government of Pakistan;

Turkish Party, within the framework of its legislation, will accord similar rights, facilities and assistance to the Pakistan's equivalent governmental institution in Turkey, upon request.

Article-III **Implementing Authorities**

The institutions responsible for the implementation of this Memorandum of Understanding are as follows:

- a) On behalf of the Government of the Republic of Turkey: The Turkish Maarif Foundation.
- b) On behalf of the Government of the Islamic Republic of Pakistan: The Federal Ministry of Education and Professional Training.

Article-IV

The TMF, to carry out its intentions and objectives will cooperate with the law enforcement agencies and authorities of Islamic Republic of Pakistan and shall avoid the abuse of rights granted under this MoU.

Article-V

Islamic Republic of Pakistan's international liability is not attracted due to the activities of the TMF and transactions of its Staff in its territory.

Article-VI

Any dispute concerning the interpretation or application of this MoU shall be settled amicably, peacefully, with mutual understanding, negotiation and consultations between the Parties.

Article-VII

1. This Memorandum of Understanding shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by which the Parties notify each other, through the diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the concerned document.
2. This Memorandum of Understanding shall remain valid unless terminated.
3. Either Party may terminate this MoU at any time by giving a notice of three (03) months to the other Party of its intention to terminate this MoU.
4. Any addenda and amendments may be made to this Memorandum of Understanding by mutual consent of the Parties. Such addenda and amendments shall be made in a form of separate protocol which shall constitute an integral part of this Memorandum of Understanding and shall enter into force with the

provisions set forth in the first paragraph of this Article of the Memorandum of Understanding.

5. The Turkish Maarif Foundation shall serve a notice to the Federal Ministry of Education and Professional Training at least six months earlier for termination of its academic activities in Islamic Republic of Pakistan. The termination of this Memorandum of Understanding shall not affect the activities and projects already in progress or executed within the scope of this Memorandum of Understanding.
6. The entrance into force of this MoU or its termination or the provisions, amendments or addenda of this MoU cannot be interpreted in a manner that impact negatively the current legal status recognized as an INGO by MoU signed on 16 November 2016 between the Government of Islamic Republic of Pakistan and Turkish Maarif Foundation and current educational activities of the Turkish Maarif Foundation which has taken over PakTurk Schools according the Judgement of the Supreme Court of Pakistan dated 13 December 2018.
7. Done in Islamabad on 13 January 2021 in Turkish and English languages in two (2) original copies by the parties in witness whereof the authorized representatives of Ministry of Federal Education and Professional Training and Turkish Maarif Foundation. All texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, English text shall prevail.

**On behalf of the Government
of The Republic of Turkey**

**On behalf of the Government
of The Islamic Republic of
Pakistan**

**Mevlüt Çavuşoğlu
Minister of Foreign Affairs**

**Shafqat Mehmood
Federal Minister for Education
and Professional Training**